

Äktenskap och skilsmässa
4 oktober 2015, kl.11.00
Mark. 10:2-12
27 sö (B)

Familjekonfliktens problem

Det är inte Vatikanen som har utvalt dagens evangelium för att markera Familjesynodens början idag. Det råkar vara evangeliet för den 27 söndagen årgång B. Men texten är en stark utmaning, just idag. Det är hårda ord i dagens evangelium. Och svåra att kommentera.

Ni har hört evangeliet och tänker nog på släktingar och vänner som är frånskilda och omgifta. Vad säger Kyrkan? Hur ska Herrens strikta ord rätt uppfattas i vår tid, i vårt samhälle, i vår personliga situation? Vad kommer Familjesynoden i Rom att rekommendera?

Vad säger Kyrkan idag? Samma sak som Kyrkans herre och herde, Jesus Kristus. Föräldrar, kateketer och präster upp till påven betonar: Äktenskap är ett sakrament, ett tecken som speglar Kristi kärlek till Kyrkan, ett heligt livslångt förbund.

Under vigseln säger brudgummen och bruden högtidligt inför Gud och församlingen till varandra: ”Vi älskar varandra, vi hör ihop och vill vara förenade till slutet av vårt liv.” Det är ett gripande ögonblick, där vi kan ana något av evigheten. Brudparets kärlek går utöver kärleken till den konkreta partnern; en människa kan inte totalt motsvara denna kärlek. Därmed ger deras kärlek en antydning av Guds absoluta kärlek.

Ännu större skönhet kan man ibland finna hos äkta par som har levt tillsammans i många år. De har upplevt både lycka och problem, kriser och försoning, långtråkiga tider och strålande gemenskap. Deras trogna vänskap har omformat förälskelsen till kärlek. Lyckligt det paret, lyckliga deras barn och lyckliga deras vänner och släktingar! De är, som påven Franciskus säger, ”den gyllene knuten för samhället”. ”Familjen”, fortsätter han, ”är svaret för vår tids stora frestelser, nämligen att leva individualistiskt eller att uppgå i massan. Familjen åstadkommer jämvikt mellan den personliga och den gemenskapliga dimensionen.”

Därför kämpar Kyrkan för äktenskapet som ett livslångt heligt förbund. Men Kyrkan försvarar inte bara idealet utan är medveten om den bittra realiteten av skilsmässa och omgifte bland så många katoliker. Vad gör man om ett par under långa tider har vuxit ifrån varandra, sårar varandra ständigt eller lever i en iskall tystnad? Då tycks skilsmässan vara den enda lösningen. Men det är den inte. I sådana kriser ska vänner ta kontakt med paret och prata med dem. Eller paret söker professionell hjälp hos en psykoterapeut. Ofta kan problemen lösas om båda har god vilja.

Men ibland är det för sent och det blir skilsmässa, en besvikelse för de båda och för deras vänner och en katastrof för barnen. Och efter flera år av ensamhet träffar katoliken kanske en ny partner. De flyttar ihop och gifter sig borgerligt. Då hör de Jesu hårda ord att det är äktenskapsbrott. Och kyrkan säger: ni får inte ta emot kommunionen. Som om kommunionen vore en belöning för de värdiga och inte ett läkemedel för de sårade.

Omgifte bland katoliker är ett av de stora problemen i Kyrkan, både här i landet och i många länder. Nästan hälften av katolska äktenskap i Sverige slutar med skilsmässa! Det vet alla själasörjare och de flesta katolikerna, det vet också påven och biskoparna.

Idag börjar Familjesynoden. Där kommer det blir en hård brottning i skilsmäsofrågan och andra stridsfrågor. Under de senaste veckorna har redan flera kardinaler tagit engagerat ställning. Den ena ropade: ”Tänk på de pastorala problemen och hitta en human lösning som inte står i strid med Kristi ord.” Och andra protesterade: ”Vi måste hålla fast vid det som kyrkan alltid har sagt, annars förråder vi evangeliet och gör ett uppror mot Gud.” Vi kommer nog att se en öppen konflikt i de kommande dagarna. Idealet av ett livslångt äktenskap å ena sidan och verkligheten av så mycket lidande hos dem som misslyckats å andra sidan, det måste på något sätt förenas. Hur? Jag vet inte. Om biskopar och kardinaler har så olika uppfattningar, då kan en enkel pater i Stockholm inte komma med den perfekta lösningen.

Det som jag och vi alla kan och bör göra är: att intensivt be om den helige Ande att han, tvärs igenom alla diskussioner på Familjesynoden, leder kyrkan till det som Herren vill.

p. Klaus P. Dietz S.J.